สำนักงาน ก.พ.
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

วินัยพื้นฐานข้าราชการ และการพิทักษ์ระบบคุณธรรม

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

นางสาวกนกอร จิระนภารัตน์
นางสาวกรกฎ นิตย์โชติ
นางสาวฉัตติกา มูลละ

สำนักพิทักษ์ระบบคุณธรรม
สำนักงาน ก.พ.

วินัยพื้นฐานข้าราชการ

วินัยข้าราชการ

วินัย คือ...

แบบแผนความประพฤติ
หรือ
ข้อปฏิบัติ

ข้าราชการต้อง

- **ซื่อสัตย์สุจริต**
- **ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่**
- **รักษาความลับ**
- **รักษาชื่อเสียง**
- **ฯลฯ**

จุดมุ่งหมายและขอบเขตของวินัย

1. เพื่อให้งานดำเนินไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อความเจริญความสงบเรียบร้อยของประเทศชาติ
3. เพื่อความผาสุกของประชาชน
4. เพื่อสร้างภาพพจน์ชื่อเสียงที่ดีขององค์การ

องค์ประกอบหลัก

ของความผิดทางวินัย

1. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ
2. รู้สำนึกในการกระทำหรืองดเว้นการกระทำ
3. กระทำโดยเจตนา หรือกระทำโดยประมาท (แล้วแต่กรณี) และ
4. ครบองค์ประกอบของความผิดวินัยฐานนั้น ๆ

โทษทางวินัย

โทษสำหรับความผิดอย่างไม่ร้ายแรง

- ภาคทัณฑ์
- ตัดเงินเดือน
- ลดเงินเดือน

โทษสำหรับความผิดอย่างร้ายแรง

- ปลดออก
- ไล่ออก

กลุ่มของข้อกำหนดวินัย

1. วินัยต่อประเทศชาติ
2. วินัยต่อประชาชน
3. วินัยต่อผู้บังคับบัญชา
4. วินัยต่อผู้ร่วมงาน
5. วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
6. วินัยต่อตนเอง

1. วินัยต่อประเทศชาติ

สนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ

2. วินัยต่อประชาชน

มาตรา 82 (8)

<u>องค์ประกอบความผิด</u>

(1) กระทำลักษณะหนึ่งลักษณะใดดังต่อไปนี้คือ

(1.1) ไม่ต้อนรับ

(1.2) ไม่ให้ความสะดวก หรือ

(1.3) ไม่ให้การสงเคราะห์

(2) กระทำต่อประชาชนผู้มาติดต่อราชการ และ

(3) ราชการนั้นเกี่ยวกับหน้าที่ของตน

2. วินัยต่อประชาชน (ต่อ)

มาตรา 83 (9)

<u>องค์ประกอบความผิด</u>

(1) กระทำลักษณะหนึ่งลักษณะใดดังต่อไปนี้ คือ

(1.1) ดูหมิ่น

(1.2) เหยียดหยาม

(1.3) กดขี่

(1.4) ข่มเหง

(2) ต่อประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

2. วินัยต่อประชาชน (ต่อ)

มาตรา 85 (5)

<u>องค์ประกอบความผิด</u>

(1) การกระทำลักษณะหนึ่งลักษณะใด ดังต่อไปนี้

(1.1) ดูหมิ่น

(1.2) เหยียดหยาม

(1.3) กดขี่

(1.4) ข่มเหง หรือ

(1.5) ทำร้าย

(2) ต่อประชาชนผู้มาติดต่อราชการอย่างร้ายแรง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ ฟ. 3/2564

3. วินัยต่อผู้บังคับบัญชา

มาตรา 82 (4) และมาตรา 85 (7)

<u>องค์ประกอบความผิด</u>

(1) มีคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

(2) เป็นการสั่งในหน้าที่ราชการ

(3) คำสั่งนั้นต้องชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ และ

(4) ผู้กระทำมีเจตนาไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

อนึ่ง ถ้าเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดทางวินัยร้ายแรง

3. วินัยต่อผู้บังคับบัญชา (ต่อ)

มาตรา 83 (1) และมาตรา 85 (7)

<u>องค์ประกอบความผิด</u>

(1) รายงานเท็จ หรือปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้ง

(2) ต่อผู้บังคับบัญชา

อนึ่งถ้าเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และเป็นความผิดทางวินัยร้ายแรง

3. วินัยต่อผู้บังคับบัญชา (ต่อ)

<u>คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ 243/2554</u>

แจ้งผู้บังคับบัญชาว่า ไม่มีบ้านพักเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง ในเขตกทม เพื่อต้องการจะได้เข้าพักอาศัยในบ้านพักของทางราชการ จึงเป็นการกล่าวเท็จต่อผู้บังคับบัญชา

3. วินัยต่อผู้บังคับบัญชา (ต่อ)

มาตรา 83 (2)

<u>องค์ประกอบของความผิด</u>

(1) ปฏิบัติราชการ

(2) ข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน

(3) โดยผู้บังคับบัญชาไม่ได้สั่งหรือได้รับอนุญาตให้ทำเช่นนั้น

4. วินัยต่อเพื่อนร่วมงาน

มาตรา 82 (7)

<u>องค์ประกอบความผิด</u>

(1) กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ในการปฏิบัติราชการ

(1.1) ไม่สุภาพเรียบร้อย

(1.2) ไม่รักษาความสามัคคี หรือ

(1.3) ไม่ช่วยเหลือกัน

(2) กระทำต่อข้าราชการด้วยกัน หรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

4. วินัยต่อเพื่อนร่วมงาน (ต่อ)

มาตรา 83 (7)

<u>องค์ประกอบความผิด</u>

(1) กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ในการปฏิบัติราชการ

(1.1) ไม่กลั่นแกล้ง

(1.2) ไม่กดขี่ หรือ

(1.3) ไม่ข่มเหงกัน

“หากข้าราชการตำรวจคนใดมีผู้บังคับบัญชาที่ดี ข้าราชการตำรวจผู้นั้นอาจได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนสองขั้นโดยไม่ต้องปฏิบัติหน้าที่”

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ.182/2566

5. วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

มาตรา 82 (1)

<u>องค์ประกอบความผิด</u>

(1) กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1.1) ไม่ซื่อสัตย์

(1.2) ไม่สุจริต หรือ

(1.3) เที่ยงธรรม

(2) ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

5. วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ (ต่อ)

ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ **มาตรา 85 (1)**

<u>องค์ประกอบความผิด</u>

(1) มีหน้าที่ราชการ

(2) ปฏิบัติ/ละเว้น การปฏิบัติหน้าที่

- โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด
- หรือโดยทุจริต (เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้)

5. วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ (ต่อ)

มาตรา 85 (2) ละทิ้ง ทอดทิ้ง โดยไม่มีเหตุสมควรเป็นเหตุให้ราชการเสียหายอย่างร้ายแรง

มาตรา 85 (3) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควร

มาตรา 83 (3) ต้องไม่อาศัย หรือยอมให้ผู้อื่นอาศัย ตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

มาตรา 83 (5) ไม่กระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

5. วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ (ต่อ)

มาตรา 83 (4) ต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

มาตรา 82 (6) รักษาความลับของทางราชการ

มาตรา 83 (6) ต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

มาตรา 82 (9) วางตนเป็นกลางทางการเมือง

ข้าราชการพลเรือนสามัญมีหน้าที่พิมพ์สัญญา และแก้ทะเบียน ย่อมมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนสิทธิ และนิติกรรมโดยตรง เสนอตัวให้มีการเสียค่าธรรมเนียม น้อยลงให้ผู้เสียหายมอบเงินตามที่เรียกร้อง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ 463/2553

กรรมการตรวจการจ้าง ลงลายมือชื่อตรวจรับการจ้าง และรายงานประธานกรรมการบริหารของ อบต ว่า ผู้รับจ้างดำเนินการถูกต้องแล้ว ทำให้ อบต เบิกจ่าย เงินให้แก่ผู้รับจ้างไป

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ 57/2554

ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ลงชื่อปฏิบัติราชการตั้งแต่ 28 เม.ย 2552 ถึงวันที่ 20 พ.ค. 2552 และไม่ได้ยื่นใบลาต่อผู้บังคับบัญชา เมื่อพิจารณาวันที่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ลงลายมือชื่อปฏิบัติราชการ และไม่ได้ยื่นใบลานับต่อเนื่องกันไปทุกวันทั้งวันหยุดราชการรวมเป็นระยะเวลา 23 วัน ถือว่าผู้ฟ้องคดีขาดราชการในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกิน 15 วัน

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ ฟ 5/2562

6. วินัยต่อตนเอง

มาตรา 82 (10)

<u>องค์ประกอบความผิด</u>

(1) ไม่รักษาชื่อเสียงของตน หรือรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ

(2) ให้เสื่อมเสีย

มาตรา 85 (4)

<u>องค์ประกอบความผิด</u>

ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

6. วินัยต่อตนเอง (ต่อ)

มาตรา 85 (6)

<u>องค์ประกอบความผิด</u>

(1) ได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก

(2) โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก

(3) ไม่ใช่โทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ผู้ฟ้องคดียิงปืน เอ็ม 16 ของทางราชการขึ้นฟ้า มีพยานพบเห็นว่าผู้ฟ้องคดีมึนเมาสุราขณะเกิดเหตุ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ 222/2552

ผู้ฟ้องคดียินยอมให้ตรวจปัสสาวะเพื่อหาสารเสพติด และได้รับสารภาพว่าได้เสพยาเสพติดประเภทเมทแอมเฟตามีน

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ 32/2562

การพิทักษ์ระบบคุณธรรม

การอุทธรณ์

มาตรา 114 ผู้ใดถูกสั่งลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา 110 (1) (3) (5) (6) (7) และ (8) ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อ ก.พ.ค. ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่ง

การอุทธรณ์และการวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.ค.”

(กฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ พ.ศ. 2551)

ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ ต่อ ก.พ.ค. (มาตรา 114)

1. ถูกลงโทษทางวินัย
   - วินัยไม่ร้ายแรง
     - ภาคทัณฑ์
     - ตัดเงินเดือน
     - ลดเงินเดือน
   - วินัยร้ายแรง
     - ปลดออกจากราชการ
     - ไล่ออกจากราชการ

ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ ต่อ ก.พ.ค. (มาตรา 114) (ต่อ)

2 ให้ออกจากราชการ ตามมาตรา 110 (1) (3) (5) (6) (7) และ (8)

- เจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการได้สม่ำเสมอ
- ขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา 36 ก. (1) หรือ (3) หรือมีลักษณะต้องห้าม ข. (1) (3) (6) หรือ (7)
- ไม่สามารถปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพในระดับอันเป็นที่พอใจของทางราชการ
- หย่อนความสามารถ บกพร่องในหน้าที่ราชการ ประพฤติตนไม่เหมาะสม รับราชการต่อไปจะเสียหายแก่ราชการ
- กรณีมลทินมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนหากรับราชการต่อไปจะเสียหายแก่ราชการ
- รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

สาระสำคัญของคำอุทธรณ์ (ข้อ 27)

ต้องทำเป็นหนังสือถึง ประธาน ก.พ.ค.

ใช้ถ้อยคำสุภาพ

มีสาระสำคัญ ดังนี้

- ชื่อ ตำแหน่ง สังกัด และที่อยู่ของผู้อุทธรณ์
- คำสั่งที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ และวันที่รับทราบคำสั่ง
- ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ยกขึ้นเป็นข้อคัดค้านคำสั่งที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์
- คำขอของผู้อทุธรณ์
- ลายมือชื่อผู้อุทธรณ์

มีหนังสือมอบอำนาจ กรณีมอบอำนาจให้ดำเนินการแทน

แบบหนังสืออุทธรณ์

(ตัวอย่าง)

สพค. /อุทธรณ์ ๑

○คำอุทธรณ์

ที่อยู่ .....

.....

โทรศัพท์.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

เรื่อง .....

เรียน ประธาน ก.พ.ค.

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....(เดิม)รับราชการตำแหน่ง .....

สังกัด กรม/หน่วยงาน ..... กระทรวง ..... มีความประสงค์ขออุทธรณ์คำสั่งลงโทษ (ระบุโทษ ....ไล่/ปลด/ลดเงินเดือน/ตัดเงินเดือน/ภาคทัณฑ์....) /ให้ออกจากราชการฐาน .....ตามมาตรา .....

แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕.....กรณี.....

.....

ตามคำสั่งของ..... ที่ ..... ลงวันที่ .....

โดยมีรายละเอียดข้อเท็จจริงและข้ออุทธรณ์ ดังนี้.....(การกระทำทั้งหลายที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์และแสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลในการอุทธรณ์ ให้เห็นว่าได้ถูกลงโทษโดยไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นธรรมอย่างไร) .....

.....

ทั้งนี้ นาย/นาง/นางสาว.....ผู้อุทธรณ์ มีคำขอ ดังนี้ (ระบุวัตถุประสงค์หรือความต้องการของผู้อุทธรณ์).....

ทั้งนี้ได้ส่งคำอุทธรณ์ และพยานหลักฐาน พร้อมทั้งสำเนา รวม ๒ ชุด ดังนี้

- ❑ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
- ❑ สำเนาคำสั่งลงโทษ
- ❑ สำเนาคำสั่งให้ออกจากราชการ
- ❑ หลักฐานการรับทราบคำสั่ง (ถ้ามี)
- ❑ หนังสือมอบอำนาจและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับมอบอำนาจ
- ❑ หลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง .....

(ลายมือชื่อ) ..... ผู้อุทธรณ์

(.....)

<u>หมายเหตุ</u> ๑. อุทธรณ์ต้องใช้ถ้อยคำสุภาพ

๒. ถ้าไม่อาจแนบพยานหลักฐานมาได้ ให้ระบุเหตุที่ไม่อาจแนบพยานหลักฐานไว้ด้วย

๓. ผู้อุทธรณ์ไม่จำเป็นต้องทำอุทธรณ์ตามรูปแบบนี้ แต่ต้องมีเนื้อหาสาระสำคัญครบถ้วน

การยื่นอุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์จะต้องยื่นอุทธรณ์ด้วยตนเอง (ข้อ 22)
ภายใน 30 วัน นับแต่วันทราบหรือถือว่ารับทราบคำสั่ง (ข้อ 29)

ยกเว้น

- กรณีเสียชีวิต ทายาทใช้สิทธิอุทธรณ์ได้ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ทราบหรือถือว่ารับทราบคำสั่ง หรือ 1 ปีนับแต่ผู้อุทธรณ์เสียชีวิต
- กรณีเจ็บป่วย หรืออยู่ต่างประเทศ หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ทนายความหรือผู้บรรลุนิติภาวะใช้สิทธิอุทธรณ์ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ทราบหรือถือว่ารับทราบคำสั่ง
  **ต้องมีการมอบอำนาจตามแบบ

วันที่ทราบหรือถือว่ารับทราบคำสั่ง (ข้อ 31)

- **วันที่ผู้ถูกสั่งลงโทษหรือสั่งให้ออก<u>ลงลายมือชื่อ</u>รับทราบคำสั่ง**

- **กรณีไม่มีการลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง**
  - ให้แจ้งคำสั่งและมอบสำเนาคำสั่ง แล้วทำบันทึกลงวัน เดือน ปี เวลา และสถานที่แจ้ง และลงลายมือชื่อผู้แจ้ง พร้อมทั้งพยานไว้เป็นหลักฐาน
  - <u>ให้ถือวันแจ้ง</u>นั้นเป็นวันรับทราบคำสั่ง

- **กรณีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ เมื่อ<u>พ้น 30 วันนับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับ</u> ถือว่ารับทราบแล้ว**

นับระยะเวลายื่นอุทธรณ์

การยื่นอุทธรณ์ (ข้อ 30)

ยื่นต่อพนักงานผู้รับอุทธรณ์

- ยื่นที่สำนักงาน ก.พ.
- วันที่รับหนังสือ = วันที่ยื่นอุทธรณ์

ส่งทางไปรษณีย์

- ส่งแบบไปรษณีย์ลงทะเบียน
- วันที่ไปรษณีย์ต้นทางประทับตรา = วันที่ยื่นอุทธรณ์

กระบวนการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

ใช้ระบบไต่สวน (สามารถแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมได้)

ตั้งองค์คณะวินิจฉัย

กระบวนการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ (ต่อ)

สรุปสำนวน

- นิติกรผู้รับผิดชอบสำนวน
- กรรมการเจ้าของสำนวน

การพิจารณาวินิจฉัย

- พิจารณาบันทึกสรุปสำนวน
- กำหนดวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริง
- การนั่งพิจารณา

คำวินิจฉัยองค์คณะ

- ประชุมพิจารณา

คำวินิจฉัย ก.พ.ค.

ระยะเวลาการดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ (ข้อ 91)

การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 120 วัน นับแต่วันที่ประธาน ก.พ.ค. ได้รับอุทธรณ์ เว้นแต่มีเหตุขัดข้องที่ทำให้การพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน 2 ครั้ง โดยแต่ละครั้งต้องไม่เกิน 60 วัน

120 วัน + 60 วัน + 60 วัน = 240 วัน

หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ผู้อุทธรณ์สามารถฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นได้

(มาตรา 42 วรรค 2 พรบ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542)

การถอนอุทธรณ์ (ข้อ 33)

- ผู้อุทธรณ์จะถอนอุทธรณ์ในเวลาใดๆ ก่อนที่องค์คณะวินิจฉัยมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์นั้นก็ได้
- การถอนอุทธรณ์
  - กรณีทำเป็นหนังสือ -> ลงลายมือชื่อผู้อุทธรณ์
  - กรณีถอนอุทธรณ์ด้วยวาจาต่อหน้าองค์คณะวินิจฉัย -> บันทึกและให้ผู้อุทธรณ์ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน
- เมื่อถอนอุทธรณ์แล้วให้องค์คณะวินิจฉัยอนุญาตและจำหน่ายอุทธรณ์ออกจากสารบบ (ข้อ 34)

ประเด็นการพิจารณาของ ก.พ.ค.

กรณีการพิจารณาอุทธรณ์

ประเด็นที่หนึ่ง
การดำเนินการทางวินัยถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่

ประเด็นที่สอง
ผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิดตามที่ถูกลงโทษหรือไม่

ประเด็นที่สาม
การปรับบทความผิดและระดับโทษที่ผู้อุทธรณ์ได้รับถูกต้อง เหมาะสม หรือไม่อย่างไร

ลักษณะการมีคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. (มาตรา 120)

ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ ก.พ.ค. มีอำนาจไม่รับอุทธรณ์ ยกอุทธรณ์หรือมีคำวินิจฉัยให้แก้ไขหรือยกเลิกคำสั่งลงโทษและให้เยียวยาความเสียหายให้ผู้อุทธรณ์หรือให้ดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ตามระเบียบที่ ก.พ.ค. กำหนด

การวินิจฉัยให้แก้ไขหรือให้ดำเนินการอื่นตามวรรคหนึ่ง ก.พ.ค. จะให้เพิ่มโทษไม่ได้ **เว้นแต่** เป็นกรณีได้รับแจ้งจาก ก.พ. ตามมาตรา 104 ว่าสมควรเพิ่มโทษในกรณีเช่นนั้น ก.พ.ค. มีอำนาจวินิจฉัยให้เพิ่มโทษได้

ลักษณะการมีคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค.

ก.พ.

ได้รับแจ้งจาก ก.พ. ว่าสมควรเพิ่มโทษ ตามมาตรา 104

ก.พ.ค. เพิ่มโทษ ได้

อำนาจในการพิจารณาอุทธรณ์

- ไม่รับอุทธรณ์
- ยกอุทธรณ์
- ให้แก้ไขคำสั่งลงโทษ
- ให้ยกเลิกคำสั่งลงโทษ
- ให้เยียวยาความเสียหายผู้อุทธรณ์
- ให้ดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

กระบวนการพิจารณาอุทธรณ์

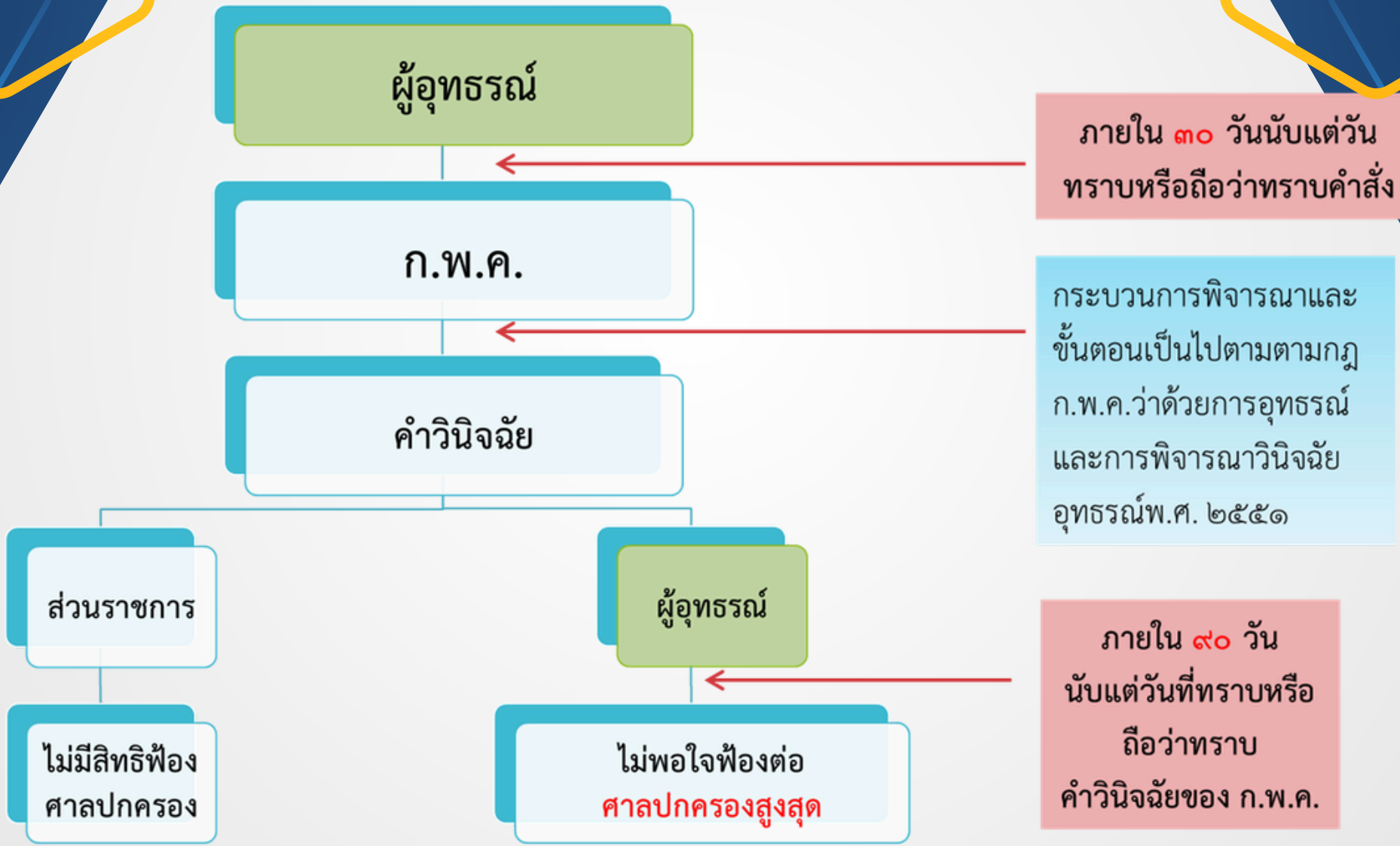

การบังคับตามคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. (มาตรา 116)

เมื่อ ก.พ.ค. พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57 ดำเนินการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยนั้น ภายใน**<u>สามสิบวัน</u>**นับแต่วันที่ ก.พ.ค. มีคำวินิจฉัย

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. ให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดภายใน**<u>เก้าสิบวัน</u>**นับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าทราบคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค.

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการจงใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น

การร้องทุกข์

การร้องทุกข์เป็นกระบวนการพนักงานสัมพันธ์ในการบริหารงานบุคคลที่กำหนดสิทธิข้าราชการพลเรือนสามัญที่จะร้องขอให้ทบทวนการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติของผู้บังคับบัญชา หรือการสั่งพักหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงการสั่งการของผู้บังคับบัญชาหรือแก้ความคับข้องใจของผู้ร้องทุกข์

ลักษณะของการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อตนของผู้บังคับบัญชาที่จะเป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 122

และ กฎ ก.พ. ว่าด้วยการร้องทุกข์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552

1 การกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (ข้อ 7)

การออกกฎ คำสั่ง ปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติอื่นใด โดย

- ไม่มีอำนาจ หรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่
- ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย
- ไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญ
- ไม่สุจริต
- มีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดขึ้นเกินสมควร
- ใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ

ลักษณะของการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อตนของผู้บังคับบัญชาที่จะเป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ (ต่อ)

2 **ไม่มอบหมายงานให้ปฏิบัติ**

- ไม่มอบหมายงานเลย หรือ
- มอบหมายไม่ตรงกับมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

3 **ประวิงเวลา หรือหน่วงเหนี่ยวการดำเนินการบางเรื่องอันเป็นเหตุให้เสียสิทธิ หรือไม่ได้รับสิทธิอันพึงมีพึงได้ในเวลาอันสมควร**

ลักษณะของการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อตนของผู้บังคับบัญชาที่จะเป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ (ต่อ)

4 ไม่เป็นไปตาม หรือขัดกับระบบคุณธรรม ตามมาตรา 42

การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนสามัญตามพระราชบัญญัตินี้ให้คำนึงถึงระบบคุณธรรมดังต่อไปนี้

(1) การรับบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

(2) การบริหารทรัพยากรบุคคล ต้องคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพขององค์กรและลักษณะของงาน

(3) การพิจารณาความดีความชอบ เลื่อนตำแหน่ง

(4) การดำเนินการทางวินัย

(5) การบริหารทรัพยากรบุคคลต้องมีความเป็นกลางทางการเมือง

การร้องทุกข์

- **ร้องทุกข์สำหรับ<u>ตนเอง</u>เท่านั้น**
- ทำหนังสือยื่นต่อผู้มีอำนาจ**<u>ภายใน 30 วัน</u>** นับแต่ทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์
- ใช้ถ้อยคำสุภาพ ซึ่งจะต้องประกอบด้วย
    - ชื่อ/ตำแหน่ง/สังกัด/ที่อยู่
    - การปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติที่เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์
    - ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่เห็นว่าเป็นปัญหาของเรื่องร้องทุกข์
    - คำขอของผู้ร้องทุกข์
- วิธีการยื่น
    - ด้วยตนเอง
    - ทางไปรษณีย์
    - ผ่านผู้บังคับบัญชา

แบบหนังสือร้องทุกข์

(ตัวอย่าง)

สพค. /ร้องทุกข์ ๑

○ คำร้องทุกข์

ที่อยู่ .....

.....

โทรศัพท์.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

เรื่อง .....

เรียน ประธาน ก.พ.ค.

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....ตำแหน่ง .....

สังกัด ..... มีความประสงค์ขอร้องทุกข์

กรณี .....

โดยมีรายละเอียดข้อเท็จจริงและข้อร้องทุกข์ดังนี้

.....

.....

.....

.....

ผู้ร้องทุกข์ (ระบุชื่อผู้ร้องทุกข์) มีคำขอ ดังนี้ (ระบุวัตถุประสงค์หรือความต้องการของผู้ร้องทุกข์)

๑.....

.....

๒.....

.....

๓.....

.....

ทั้งนี้ได้แนบหลักฐานท้ายนี้ จำนวน.....แผ่น ดังนี้

- ☐ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
- ☐ หนังสือมอบอำนาจและหลักฐานที่แสดงเหตุจำเป็น (กรณีที่เป็นการร้องทุกข์แทน)
- ☐ หนังสือมอบอำนาจ (กรณีที่มีการมอบอำนาจ)
- ☐ พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการร้องทุกข์
- ☐ สำเนาการร้องทุกข์ และสำเนาพยานหลักฐานที่ผู้ร้องทุกข์รับรองสำเนาถูกต้อง (ตามจำนวนของคู่กรณีในการร้องทุกข์)

(ลายมือชื่อ) ..... ผู้ร้องทุกข์

(.....)

ผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ (มาตรา 123)

เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจาก...	ร้องทุกข์ต่อ...
ผู้บังคับบัญชาส่วนภูมิภาคที่ต่ำกว่าผู้ว่าราชการจังหวัด (ข้อ 20 (1))	ผู้ว่าราชการจังหวัด
ผู้บังคับบัญชาส่วนกลางที่ต่ำกว่าอธิบดี (ข้อ 20 (2))	อธิบดี
ผู้ว่าราชการจังหวัด หรืออธิบดี (ข้อ 20 (3))	ปลัดกระทรวง
หัวหน้าส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี หรือปลัดกระทรวง	ก.พ.ค.

การถอนคำร้องทุกข์ (ข้อ 14)

ผู้ร้องทุกข์จะถอนคำร้องทุกข์เวลาใดก็ได้ก่อนที่ผู้มีอำนาจวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์จะมีคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาด

<u>ถอนคำร้องทุกข์ได้ 2 วิธี</u>

(1) ทำเป็นหนังสือ และลงลายมือชื่อผู้ร้องทุกข์

(2) ด้วยวาจาต่อผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์ โดยทำเป็นบันทึกและให้ผู้ร้องทุกข์ลงลายมือชื่อ

ผล ผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์อนุญาตและสั่งจำหน่ายคำร้องทุกข์ออกจากสารบบ

กระบวนการพิจารณาวินิจฉัยร้องทุกข์

ใช้ระบบไต่สวน (สามารถแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมได้)

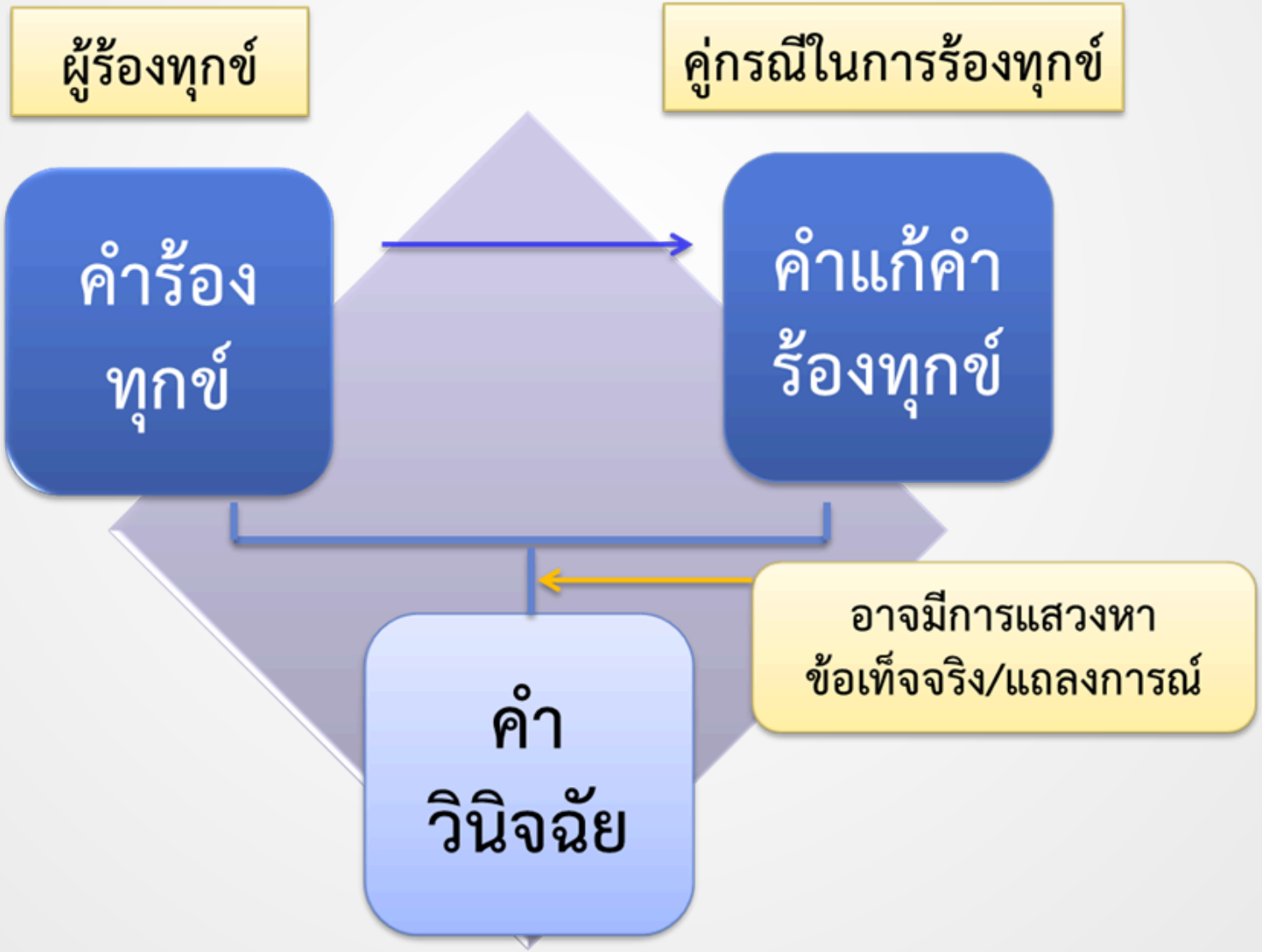

ประเด็นการพิจารณาของ ก.พ.ค.

- การที่คู่กรณีในการร้องทุกข์มีคำสั่ง/การปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ/ฯลฯ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่
- ดุลพินิจในการมีคำสั่ง/การปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

อำนาจการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ของ ก.พ.ค. (มาตรา 124)

มาตรา 124 ในการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ให้ ก.พ.ค. มีอำนาจไม่รับเรื่องร้องทุกข์ ยกคำร้องทุกข์ หรือมีคำวินิจฉัยให้แก้ไข หรือยกเลิกคำสั่ง และให้เยียวยาความเสียหายให้ผู้ร้องทุกข์

ในการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ ก.พ.ค. จะพิจารณาวินิจฉัยเอง หรือจะตั้งกรรมการ ก.พ.ค. คนหนึ่ง หรือจะตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ก็ได้

กระบวนการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ของ ก.พ.ค.

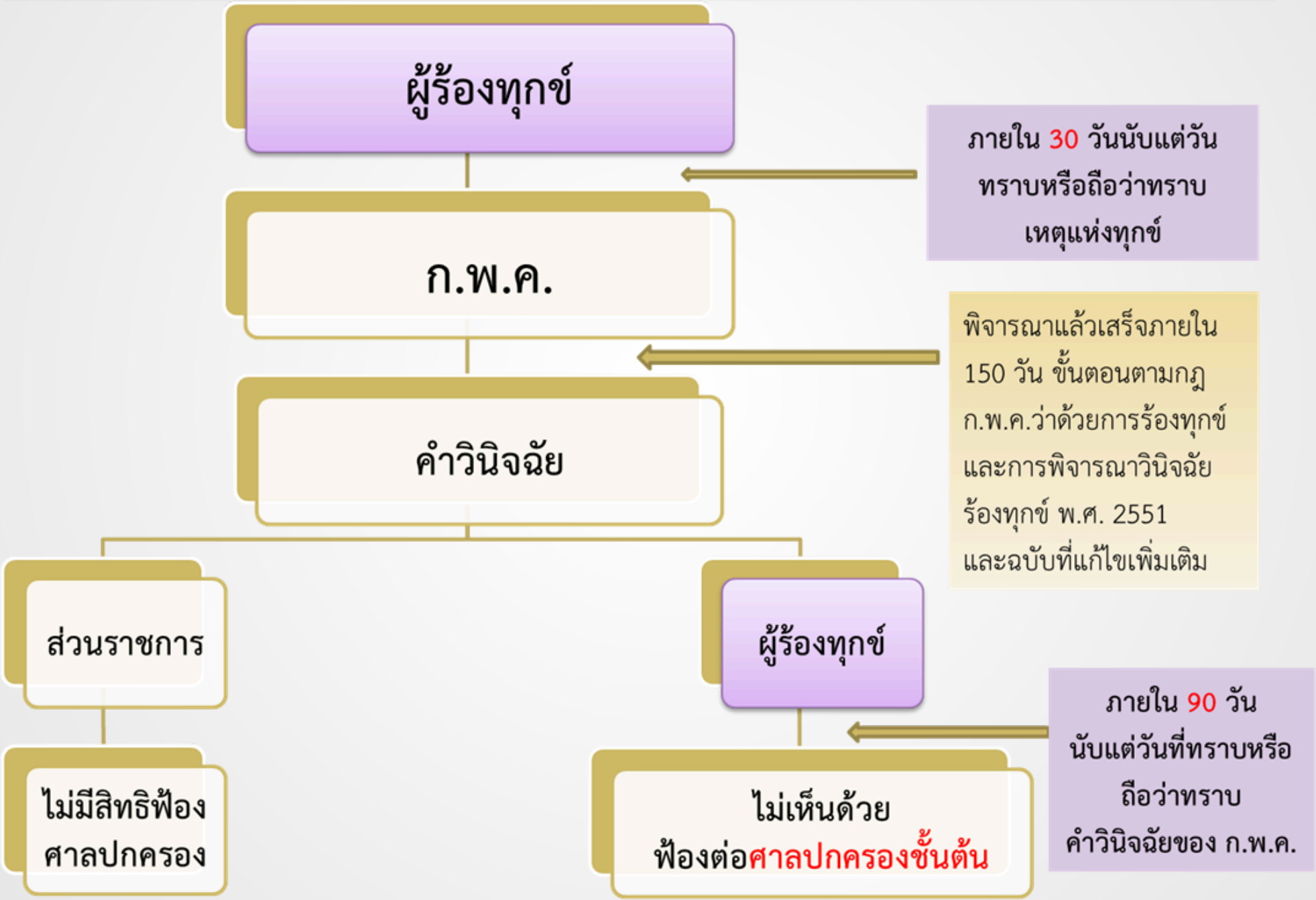

กรณีร้องทุกข์โดยผิดหลง

กฎ ก.พ. ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2567

มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2567

ข้อ 3 “คำร้องทุกข์โดยผิดหลง” หมายความว่า คำร้องทุกข์ที่ผู้ร้องทุกข์ได้ยื่นต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป หรือ ก.พ.ค. แล้วแต่กรณี โดยผู้นั้นเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าได้ยื่นคำร้องทุกข์ต่อผู้มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์ที่แท้จริงตามกฎ ก.พ.ค. ฉบับนี้

- ผู้ร้องทุกข์ได้ยื่นคำร้องทุกข์ต่อผู้ไม่มีอำนาจวินิจฉัยร้องทุกข์
- การยื่นคำร้องทุกข์จะต้องยื่นภายใน 30 วันนับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์ (ระยะเวลาตามกฎหมาย) โดยให้ถือว่าผู้ที่ยื่นโดยผิดหลง ได้มีการร้องทุกข์ต่อผู้มีอำนาจที่แท้จริงแล้วนับแต่วันยื่น
- ผู้ได้รับคำร้องทุกข์ที่ยื่นโดยผิดหลง ต้องส่งต่อให้ผู้มีอำนาจที่แท้จริง และให้ผู้ร้องทุกข์ยืนยันความประสงค์
- กรณีผู้ร้องทุกข์ยืนยันความประสงค์ให้ผู้มีอำนาจที่แท้จริงพิจารณา ระยะเวลาวินิจฉัยเริ่มนับตั้งแต่วันที่ได้รับการแจ้งยืนยันความประสงค์ (ตามข้อ 24 และข้อ 55 ของกฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. 2551)

การยื่นร้องทุกข์ผิดหลง

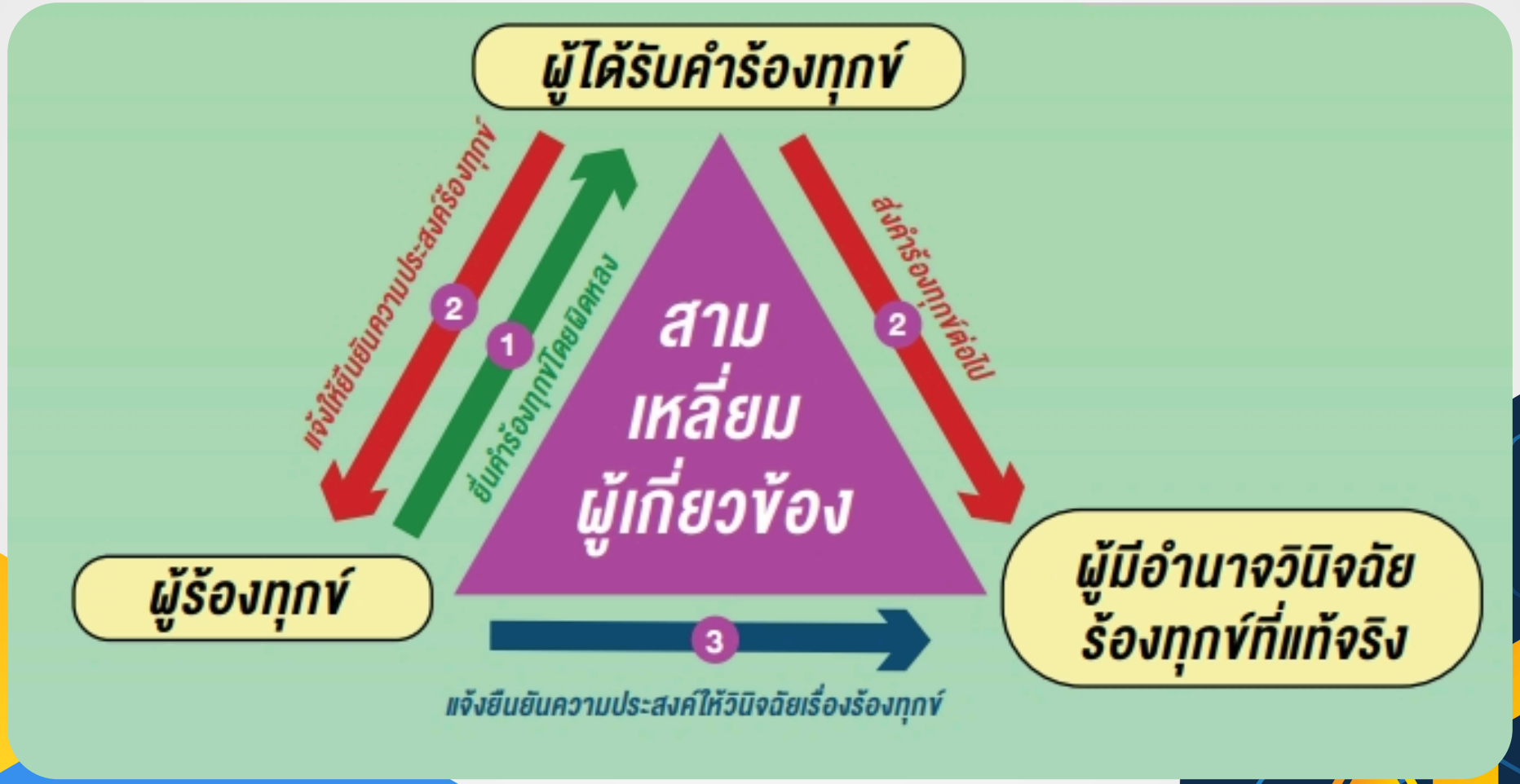

Q & A

สำนักงาน ก.พ.
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

สำนักพิทักษ์ระบบคุณธรรม

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)

02-547-1000
ต่อ 6980, 6981